

Et Fund af interglacial Urokse i Danmark.

AF
Knud Jessen.

I Forsommeren 1928 indsendte Gaardejer JENS PLATZ, Egtved, til Zoologisk Museum i Kbhvn. et fragmentarisk Kranium med store Hornstjler, der af Amanuensis DEGERBØL bestemtes som hidrørende fra Urokse (*Bos taurus urus*). Finderen meddelte, at Kraniet var udgravet i Mergellejet ved Refsgaarde ved Egtved, og at det laa „under Mergelen“. Vandtilstrømningen var saa stærk, at man ikke kunde afgøre, om der forekom mere af Skelettet. Hr. DEGERBØL bad mig foretage en Undersøgelse af de Prøver af Kalkgytje (Mergel) og Tørv, der i rigelig Mængde sad fast i Hulheder i Kraniet og paa Stjlerne, og medens dette udførtes, sendte jeg det paagældende Maalebordsblad til Finderen og bad ham afmærke Findestedet paa dette. Af hans Svar fremgik, at Uroksen var fundet i JØRGEN BARGISSENS Mergelgrav i Ballehule-Dalen 2,1 Km NV for Egtved Kirke, den samme Grav, hvori der i 1925 fremdroges Skeletdele af et Daadyr¹⁾.

Dermed stod det fast, at der her forelaa et Fund af interglacial Urokse, det første, der kendes fra Danmark.

Hr. PLATZ meddelte endvidere, at Uroksen laa i Mergelgravens søndre Side — d. v. s. nogle Ti-Meter Syd for det Snit gennem de interglaciale Lag, som er afbildet i D. G. U. 2. R. Nr. 48, Atlas Pl. XXIII, 2. Det laa 3 m under Over-

¹⁾ KNUD JESSEN and V. MILTHERS: Stratigraphical and Paleontological Studies of Interglacial Fresh-water Deposits in Jutland and Northwest Germany. D. G. U. 2. R. 48. 1928, S. 215.

fladen, nederst i det ca. $\frac{2}{3}$ m mægtige Mergellag og ragede ned i det underliggende Sandlag.

Spørgsmaalet om, til hvilken Interglacialtid Egtvedaflejringen hører, kan ikke endelig afgøres, men det er vel sandsynligt, at den stammer fra den sidste.

Nogle Prøver af den paa Kraniet siddende lysegraa Kalkgytje og mørkebrune Hypnumtørv underkastedes en Pollenanalyse med følgende Resultat:

Nr.	Jordart	Pil Salix	Birk. Betula	Fyr Pinus	Æl Alnus	Eg Quercus	Hassel Corylus	Zone
1	Kalkgytje	1	78	18	1	2	2	d
2	Kalkgytje		89	11				c
3	Hypnumtørv	2	89	9				c

En Sammenligning mellem disse Spektrer og det tidligere publicerede Pollendiagram fra det interglaciale Søbasin ved Egtved viser, at Uroksekraniet laa i en Horizont, der var noget ældre end det hidtil kendte ældste Lag her fra¹⁾. Spektrerne 2 og 3 maa nemlig henføres til Zone c og Spekt. 1 til den nederste Del af Zone d, medens de ældste Spektrer i Pollendiagrammet fra Egtved tilhører Zone d eller e.

Tidligere er der ikke fundet Hypnumtørv i det interglaciale Profil ved Egtved. Rimeligvis har dette Lag da kun en stærkt begrænset Udbredelse i Bassinet. Naar det imidlertid forekommer ogsaa her i den nedre Del af Lagfølgen under Kalkgytje, er det et analogt Forhold til, hvad der kendes fra andre interglaciale Aflejringer af lignende Art, f. Eks. Hørup (l. c. p. 333).

Ialt kendes nu følgende danske interglaciale Pattedyr: Daadyr, Kronhjort, Elsdyr, Urokse, Bæver, Pibehare (*Lagomys (hyperboreus?)*), Mus (*Mus (sylvaticus?)*) Egern, Elefant (Mammuth?)²⁾.

¹⁾ L. c. S. 215, Atlas Pl. XXXIX, 3.

²⁾ N. HARTZ: Bidrag til Danmarks tertiære og diluviale Flora. D. G. U. 2. R. Nr. 20, 1909, p. 258. — D. G. U. 2. R. Nr. 48, p. 234.